

ВПЛИВ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ НА РОЗВИТОК ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Діяльність сучасного суспільства має все більш динамічний характер, змінюються технології, розширюється інформаційний та технологічний розвиток суспільства.

В Україні простежується чітка тенденція до розвитку інформаційно-цифрових та інтернет-технологій. У зв'язку з цим з'являються нові суб'єкти правовідносин та нові форми ведення бізнес-діяльності.

Питання розвитку цифрового середовища в Україні висвітлюються у працях таких учених як: Т. В. Бачинський, Р. І. Радейко, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, О. С. Яворська та інші.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка ратифікована Верховною Радою Україною та Європейським парламентом 16 вересня 2014 р., має значний вплив на розвиток інформаційного суспільства та цифрового середовища в Україні.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом включає ряд положень, спрямованих на гармонізацію законодавства України у сфері цифрової економіки та інформаційних технологій з нормами та стандартами Європейського Союзу.

Ключовими положеннями заходів впливу Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом на формування та розвиток цифрового середовища в Україні є [2]:

1. Уніфікація та гармонізація законодавства. – передбачено гармонізацію українського законодавства з правилами та стандартами Європейського Союзу у сферах, що стосуються цифрової економіки, електронної торгівлі, захисту персональних даних, електронного урядування та інших сфер, пов'язаних із цифровими технологіями.

2. Захист персональних даних і умов приватності. – Угода передбачає впровадження та затвердження стандартів захисту персональних даних, що відповідають європейським нормам. Це стосується, зокрема, Загального регламенту із захисту даних (GDPR), який регулює обробку та захист персональних даних в Європейському Союзі.

3. Електронне урядування (e-Government). – Угода сприяє розвитку електронного урядування в Україні. Це означає впровадження електронних сервісів для громадян та бізнесу, спрощення адміністративних процедур та забезпечення доступу до публічної інформації через електронні канали.

4. Електронна (цифрова) торгівля. – Угода стимулює розвиток електронної торгівлі, включаючи введення електронних платіжних систем та заходи щодо захисту прав споживачів у цифровому середовищі. Законодавство Європейського Союзу регулює електронну торгівлю та електронні платежі. Україна, адаптуючи ці норми, створює сприятливі умови для розвитку електронної торгівлі та забезпечення безпечних електронних платежів.

5. Інновації та дослідження. – Угода сприяє розвитку інновацій та досліджень у галузі інформаційних технологій та цифрової економіки.

6. Антимонопольні правила у цифровому просторі. – Європейське законодавство враховує особливості цифрового сектора, у тому числі питання конкуренції та антимонопольних правил. Це сприяє створенню конкурентного середовища у цифрових правовідносинах.

7. **Доступ до ринку Європейського Союзу.** – Виконання європейських норм у сфері цифрових технологій може стати ключовим фактором для доступу українських компаній на ринок Європейського Союзу, що розширює їх можливості та конкурентоспроможність.

Відповідно до Звіту про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 р., у 2022 р. прогрес виконання завдань у рамках Угоди про асоціацію становить 39 %. При цьому, Кабінетом Міністрів України виконано 41 % завдань. Натомість прогрес виконання завдань на 2023 р. уже складає 83 % [1, с. 4].

У вищевказаному Звіті зазначено, що Україною досягнуто прогрес у цифровій сфері, зокрема у сфері інформаційного суспільства та ЗМІ, в якій Україна провела масштабну реформу та наблизила законодавство до вимог Європейського Союзу щодо єдиного цифрового ринку.

Після набрання чинності на початку 2022 р. Закону України «Про електронні комунікації» та Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» почалося оновлення підзаконної нормативно-правової бази, що стало суттєвим кроком для інтеграції України в Єдиний європейський цифровий ринок.

Плідна співпраця України та Європейського Союзу створює позитивні перспективи для розвитку цифрового середовища в Україні та цифрової євроінтеграції загалом. Цьому сприяє кілька факторів, а саме:

- законодавча активність України: прийняття законів та підзаконних нормативно-правових актів, які спрямовані на розвиток цифрового середовища в Україні;

- інституційний фундамент: активна діяльність Міністерства цифрової трансформації України, який є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій та технологій; розвитку інформаційного суспільства, інформатизації;

- зовнішньополітичні передумови: розробка Стратегії інтеграції України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу у тісній співпраці з представниками відповідних структурних підрозділів Європейської комісії [3, с. 60].

Гармонізація українського законодавства із законодавством Європейського Союзу сприяє створенню позитивного середовища для розвитку інновацій, залучення іноземних інвесторів та розширення можливостей для українських компаній на міжнародному ринку.

Отже, вплив європейського законодавства на формування цифрового середовища в Україні суттєвий і має ключове значення для розвитку цифрової економіки та інформаційного суспільства в Україні.

Загалом, вплив європейських норм сприяє створенню такого середовища, що має важливе значення для розвитку цифрової економіки України та конкурентоспроможності українських компаній на європейських ринках.

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 рік. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/zvit_pro_vykonannya_ugody_pro_asociaciyu_za_2022_rik.pdf

2. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciyu>

3. Цифрові трансформації в Україні: чи відповідають вітчизняні інституційні умови зовнішнім викликам та європейському порядку денному? URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf